

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : D4/1/Ş.K.-01/2 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 01-26/251-70
Karar Tarihi : 5.6.2001

A- TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. M. Tamer MÜFTÜOĞLU.
Üyeler : Dr. Kemal EROL (İkinci Başkan), İsmet CANTÜRK,
Nejdet KARACEHENNEM, A. Ersan GÖKMEN, R. Müfit
SONBAY, Kubilay ATASAYAR, Murat GENCER, Mustafa
PARLAK, Rifki ÜNAL

B- RAPORTÖRLER : Şebnem KULAKSIZOĞLU, M. Okan ALPAY

C- ŞİKAYET EDEN : Zihni Gemi İşletmeleri ve Ticaret A.Ş.
vekili Av. Atilla Çetiner
(Rıhtım Cad. No:28-30 Kat:: 4 80030 Tophane/İstanbul)

D- HAKKINDA İLK İNCELEME YAPILAN: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.
Atatürk Bulvarı No: 127 Selcan Han
Kat:5-6, 06640 Ankara

E- DOSYA KONUSU: Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. tarafından 200.000 metrik ton demir cevherinin taşınması için açılan ihalede 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un ihlal edildiği iddiası.

F- İDDİALARIN ÖZETİ: Gemi işletmeciliği ile iştigal eden Zihni Gemi İşletmeleri ve Ticaret A.Ş. vekili Av. Atilla Çetiner imzasıyla verilen 25.9.1998 tarihli şikayet dilekçesinde özetle; demir çelik ürünleri üretimi yapan Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş. (ERDEMİR) tarafından, 29.9.1998 tarihinde yapılacak 200.000 metrik ton demir cevheri taşınmasına ilişkin ihalede "Bare Boat" gemilerin Türk Bayraklı gemi olarak kabul edilmeyerek taşıma şirketleri arasında ayrımcılık yapıldığı ve böylece 4054 sayılı Kanun'un söz konusu teşebbüs tarafından ihlal edildiği iddia edilmiştir.

G- DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 25.9.1998 tarih, 3126 sayı ile giren başvuru çerçevesinde, şikayet konusu işlemin 2886 sayılı Devlet İhale Kanunu'na tabi olduğu ve 4054 sayılı Kanun kapsamında bulunmadığı yolundaki 16.2.1999 tarih ve 404 sayılı Başkanlık yazısının tebliği üzerine, şikayetçi tarafından konuya ilişkin olarak Danıştay 10. Dairesi nezdinde 1999/2611 sayı ile dava açılmıştır. Sonraki süreçte, yapılan incelemeler sonucu düzenlenen 8.8.2000 tarih, D4/1/Ş.K.-00/3 sayılı İlk İnceleme Raporu'nu içeren REK.0.08.00.00/41 sayılı Başkanlık önergesi

(01-26/251-70)

Kurulumuzun 29.8.2000 tarih, 00-32 sayılı toplantısında görüşülmüş ve 340-194 sayı ile konunun yargıya intikal etmesi nedeniyle Danıştay kararının beklenmesine karar verilmiştir. Danıştay 10. Dairesinin, dava açıldıktan sonraki süreçte söz konusu şikayet başvurusunun Kurulumuzca incelemeye alınmış olması nedeniyle "*konusu kalmayan dava hakkında ayrıca bir karar verilmesine gerek bulunmadığına*" ilişkin 2000/4 sayılı Kararı üzerine, 8.5.2001 tarih, 01-22/200-M sayılı Kurulumuz kararı ile konu gündeme alınmıştır. İlgili rapor 11.5.2001 tarih, REK.0.08.00.00/26 sayılı Başkanlık önergesi ile 01-23 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş, 216-Mİ sayı ile ek bir çalışma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca hazırlanan 30.5.2001 tarih D4/1/Ş.K.-01/2 sayılı rapor 1.6.2001 tarih, REK.0.08.00.00/31 sayılı Başkanlık önergesi ile 01-26 sayılı Kurul gündemine alınarak karara bağlanmıştır.

H- RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: ERDEMİR'in, ilgili ürün pazarında alıcı olarak hakim durumda olmadığı, dolayısıyla 4054 sayılı Kanun kapsamında bir hakim durumun kötüye kullanılması fiilinin oluşmadığı, bu nedenle bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı düşünülmektedir.

I- İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

1. İlgili Pazar

Ürün Pazarı: Demir cevheri taşınmasını da kapsayan, deniz yoluyla kuru dökme yük taşımacılığı pazarı ilgili ürün pazarı olarak belirlenmiştir.

Coğrafi Pazar: Şikayete konu olan ilgili coğrafi pazar Türkiye Cumhuriyeti sınırları olarak tespit edilmiştir.

2. Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

Şikayetin konusunu, ERDEMİR'in, açmış olduğu demir cevheri taşınmasına ilişkin ihalede "Bare Boat" gemileri Türk bayraklı gemi saymayarak ihaleye katılmalarını engellemesi oluşturmaktadır. Şikayetçiye göre, ilgili pazarda faaliyet gösteren teşebbüsler arasında ayrımcılığa neden olan bu uygulama 4054 sayılı Kanun'a aykırıdır.

Bir alıcının hizmet sunan veya mal satanlar arasında ayrımcılık yapmak suretiyle rekabeti bozabilmesi için öncelikle bu teşebbüsün ilgili pazarda hakim durumda bir alıcı olması gerekmektedir. Şikayet konusu uygulama 4054 sayılı Kanun çerçevesinde değerlendirildiğinde; ERDEMİR'in, ilgili pazarda şikayetçinin arzetmiş olduğu gibi deniz yoluyla kuru dökme yük taşımacılığı hizmetinin alıcısı konumunda bulunan bir teşebbüs olduğu, ancak söz konusu dönemde alıcı olarak bulunduğu bu piyasada fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri, satıcılar ve diğer alıcılardan bağımsız olarak belirleyebilecek ölçüde bir ekonomik güce sahip olmadığı anlaşılmaktadır. Nitekim, şikayet konusu ihale sadece 200.000 metrik ton demir cevherinin taşınmasına ilişkin olduğu gibi, bu ihalenin düzenlendiği 1998 yılında, adı geçen kuruluş tarafından taşıma ihalesi yapılan demir cevheri ve peleti toplamı 2.533.000 ton iken, ilgili ürün pazarı olarak belirlenen kuru dökme yük

(01-26/251-70)

taşımacılığı pazarının bir alt pazarı olan demir cevheri taşımacılığı pazarında aynı yıl taşınması yapılan toplam ürünün 10.263.000 ton olduğu belirlenmiştir. Dolayısıyla şikayet edilenin Türkiye'nin toplam kuru dökme yük taşımacılığı ticareti içindeki payının, bu alt pazardaki %24.68'den çok daha aşağıda olacağı ve bu pazar payı ile rekabet koşullarını kontrol edebilecek güce sahip olmadığı açıktır. Bu çerçevede, ERDEMİR'in, ilgili ürün pazarında hakim durumda bulunmadığı, bunun sonucunda, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmesinin mümkün olmadığı anlaşılmıştır.

J- SONUÇ

Yukarıdaki tespit ve değerlendirmelerin ışığında; Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları A.Ş.'nin, 29.9.1998 tarihinde yapılan 200.000 metrik ton demir cevheri taşınmasına ilişkin ihalesinde "Bare Boat" gemilerin Türk Bayraklı gemi olarak kabul edilmeyerek taşıma şirketleri arasında ayrımcılık yapıldığı ve böylece 4054 sayılı Kanun'un söz konusu teşebbüs tarafından ihlal edildiği iddiasının, aynı Kanun'un 6. maddesi çerçevesinde değerlendirilmesi sonucunda bir rekabet ihlali tespit edilemediğinden, bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

(01-26/251-70)

Rekabet Kurulu'nun 5.6.2001 Gün ve 01-26/251-70 Sayılı Karar'ına

KARŐI OY GEREKÇESİ

Konu ile ilgili ilk incelemeyi gerçekleŐtiren Raportörlerce yapılan pazar tanımının duruma uygun bir tanımlama olmayabileceği yönündeki duraksamam nedeniyle, bu pazar tanımlamasına göre yine Raportörlerce varılan "ERDEMİR'in hakim durumda olmadığı ve dolayısıyla 4054 sayılı Kanun kapsamında bir hakim durumun kötüye kullanılması fiilinin oluşmadığı" yargısının da doğru bir tespit olmayabileceği düŐüncesindeyim. Yeterli incelemelerin yapılamadığı bu aŐamada nihai bir kararın alınamayacağı görüŐündeyim. Daha geniŐ ve kapsamlı bir çalışma yapılabilmesine olanak tanımak üzere, Şikayet konusuna yönelik olarak ön araŐtırma yapılmasının yerinde olacağı düŐüncesindeyim.

Murat GENCER
Kurul yesi